

πνευμάτων, ἱκεσιῶν καὶ δακρύων προσέτι, ἡ Ἄννα κατώρθωσε νὰ λάβῃ παρ' αὐτῆς τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ νὰ φυλάξῃ σιωπὴν. Συνεφώνηθη μόνον, ὅπως ἡ μικρὰ ἀνθρωποφύλος, μ' ὅσην ἂν ἐλάμβανεν ἐλάττωσιν ὁ μισθὸς αὐτῆς, νὰ ἐργάζεται ὀλιγώτερον, ὅπως ἀνακουφίζεται τῶν κόπων καὶ νὰ συμμορφωθῇ οὕτω, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τοῦτο, μὲ τὴν θέλησιν τοῦ πατρὸς τῆς.

Ἡ φήμη περὶ ἀποκλεισμοῦ τῶν γυναικῶν ἀπὸ τοῦ ἀνθρωποφύλου διεδόθη τῶντι ὑπὸ τοῦ μυστηριώδους Φραγκίσκου· καιρὸς πλέον νὰ γνωστοποιήσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν καὶ τὰ περὶ αὐτοῦ.

(ἀκολουθεῖ).

ΙΟΥΛΙΟΣ ΕΓΓΧΑΡ.

(Ἐκ τῶν τελευταίων φύλλων τοῦ Τόπου, ἐπιφυλλίδος Λουδοβίκου Λουρίνου).

Α'.

Ὁ Ἰούλιος Ἐγγχάρ (Julius Egghard) μόλις φέρεται ἡλικίαν εἴκοσιν ἐτῶν. Ὅτε κατὰ πρῶτον εἶδον αὐτὸν, κατὰ τὸ τελευταῖον θέρος, ἐνόμισα, ὅτι βλέπω πικρίδιον περίφοδον, συνεσταλμένον, περιβεβλημένον θελκτικὴν τινα αἰδῶ, μαρτυροῦσαν μετριοφροσύνης ταραχὴν.

Εὐρισκόμην ἐν τινι ξενοδοχείῳ τῆς Διέξ. ξενοδοχείῳ πολυτελεστάτῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ πίνει τις τὸν ἄριστον Καμπάνειον οἶνον, εἰ καὶ εἰς σμικρὴν ποσότητα· διότι τὸ θαυμάσιον αὐτὸ ποτὸν ἐν τοῖς ξενοδοχείοις τοῦ Βελγίου ἀποκτᾷ μέγα καὶ δυσθεράπευτον τοῖς προστυχούσι ἐλάττωμα, τὴν ὑπερογκον τιμὴν.

Τῇ δεκάτῃ ὥρᾳ τῆς ἐσπέρας, ἐσπέρας μεγαλοπρεποῦς, ἀπομιμουμένης θαυμασίως ὥραιαν Ἰταλικὴν ἐσπέραν, τέσσαρες Παρισινοὶ διαβάται, εἰς ἀσματογράφος, εἰς δημοσιογράφος, εἰς συγγραφεὺς καὶ εἰς δραματικὸς ποιητῆς, ἐκάθητο περὶ ὥραιαν τράπεζαν ἐν τινι μικρᾷ αἰθούσῃ τοῦ ξενοδοχείου. Ἐπὶ τοῦ δινηθισμένου καλύμματος τῆς τραπέζης ὑπῆρχον παντοειδῆ ὥραια πράγματα, καὶ ὁ κύριος τοῦ οἴκου προσήνεγκεν ἡμῖν αὐτοπροσώπως καὶ δι' ὅλης τῆς ἐπιστημότητος ὅ,τι ἄριστον καὶ ἐκλεκτὸν εἶχε παρ' ἑαυτοῦ. Ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἀνὴρ ἀνεμνήσκοντο ὑπηρεσίας τινὸς γενομένης αὐτῷ καὶ ὑπεχρέου ὑμᾶς ἐξαγοράζων τῆς εὐγνωμοσύνης αὐτοῦ ἐλάχιστον μέρος. Τὸ ἐπιδείκνον ἡμῶν ἦτον εὐορτὴ, ἣν ἡ καρδιά προσήνεγκεν εἰς τὸν στόμαχον διὰ μεγάλης χάριτος, ὀρέξεως καὶ πνεύματος. Διότι, ὁσάκις οἱ Βέλγαι ξενοδόχοι τοιαύτην τινα ἐπιδείξιν ἀποφασίσωσιν, ὠθοῦσι τὴν ἀμοιβὴν μὲχρι τῆς ἀσωτείας. Ἐν πεποιθήσει δυνάμεθα εἰ-

πεῖν, ὅτι οὐδὲν ἔχουσι κοινὸν πρὸς τοὺς Γάλλους ξενοδόχους.

Κατὰ τὸ ἐπιφόρημα — καὶ ὁποῖον ἐπιφόρημα! ἐμπλεων τῶν καρπῶν πάσης εὐτυχούς χώρας, τῶν ἡδέων φαγητῶν παντὸς πλουσίου τόπου, τῶν ποτῶν παντὸς μακροβίου λαοῦ, τῶν σιγάρων πάσης ἀρρώματικῆς Ἀδίας — κατὰ τὸ ἐπιφόρημα, ἠκούσαμεν ἦχον κυμβάλου, ἀλλὰ κυμβάλου μὴ θορυβοῦντος· τὸ κύμβαλον τοῦτο ἐξέπεμπεν ἀπλῶς μελωδίαν καὶ ποιήσιν. Εἰς ἐξ ἡμῶν, ὁ δραματικὸς ποιητῆς, ἀκούων, ἤρχισε, λέγων· — Ἰδοὺ κύμβαλον ἐμπνεύσεως! ἀληθῶς ἐρωτοπλοεῖ!

Καὶ ἀληθῶς· τὸ κύμβαλον τοῦτο ἡγάπα· ἡγάπα θλιβερώς ἴσω· ἀλλὰ τοιαύτη μουσικὴ δὲν ἐστέρειτο θελήτῳ· ἡ γλυκεία αὕτη μουσικὴ τοῦ δυστυχούς ἔρωτος ἐδείκνυτο μεδιῶσα ἡμῖν, οἶνον ἐζηλοῦσα τὴν παρέμβασιν αὐτῆς εἰς τὴν εὐθυμίαν ἡμῶν. Μακρόθεν ἐχειροκροτήσαμεν, διὰ τινος εὐαισθησίας τὸ ποτήριον ἐν τῇ δεξιᾷ κρατοῦντες, τὸν ἄορατον ἀριστοτέχνην, ὅστις ἡξίου τὴν μέθην ἡμῶν στεφάνου ῥόδων καὶ ἰσμῶν μελωδικῶν.

Ὁ μυστηριώδης οὗτος στέφανος συνετάραξεν ὅλως τὴν κεφαλὴν τοῦ φίλου ἡμῶν ἀσματοποιῶ. Μὴ ἐκκεῶν τὸ τελευταῖον αὐτοῦ ποτήριον, ὁ χαρίης συνδαιτήμων ἡμῶν παρήτησεν αὐτὸ θλιβερώς ἐπὶ τῆς τραπέζης· ἐπανέλαβεν ὅμως ἀκολούθως αὐτὸ διὰ χειρὸς τρεμούσης, τὸ ἤγγισεν εἰς τὰ χεῖλη καὶ ὁ οἶνος, ὃν κατέπινεν, ἀνεμίγη δακρύῳ.

— Δυστυχῇ! ἀνεφώνησεν ὁ δημοσιογράφος· ὕδωρ ἐν τῷ οἴνῳ σου χύνεις!

— Συγχώρησόν μοι! ἀπεκρίθη ὁ ἀσματοποιός... Διέκρινα ἐν τῇ κύλικί μου γυναῖκα, ἣν ἀγαπῶ, ἀλλ' ἥτις δὲν με ἀγαπᾷ...!

— Πίνε! Πίνε αἰωνίως!

— Ὅχι! Ὅχι!... ἰδοὺ ἀνεφάνη ἐν τῷ πυθμένι τῆς κύλικος ταύτης... μένει! ἴσω πινίγῃ! Ἡ ζηλοτυπία καθίστα αὐτὸν ἄγριον· ἐμεδίᾳ ἐπὶ τὴν ἰδίαν μοχθηρίαν. Εὐτυχῆς ὅμως ὑπῆρξεν ἡ πνιγομένη γυνή· ὁ δραματικὸς ποιητῆς, δραξάμενος τῆς κύλικος τοῦ παρ' αὐτῷ καθημένου, ἐκένωσεν αὐτὴν ἐν ἐνὶ μορφασμῷ καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἐρωτῶντα ἀσματογράφον·

— Μετ' ὀλίγον θελεῖς με εὐχαριστήσῃ... ἔσσωσα τὴν ἐρωμένην σου!

Τὸ κύμβαλον ἐξηκολούθει τὸν μικρὸν αἰσθηματικὸν κῶμόν του.

— Τίς ὁ πέμπων ἡμῖν τὰς ὥραιας ταύτας μελωδίας, ἀντὶ ἐπιδείκνων ἀτμάτων; ἠρώτησα τὸν κύριον τοῦ ξενοδοχείου. Μὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ σου παραμένῃ ἡ θαυμασία φίλη μου, ἡ Κυρία Πλέγελ;

— Οὐχί! Κύριε, ἡ Κ. Πλέγελ δὲν εἶναι ἐν Διέξ. Εἰσέτι δὲν ἦλθεν ἐνταῦθα κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ἀλλὰ κατὰ περίεργον σύμπτωσιν τὸ κύμβαλον, ὅπερ ἀκούετε, εὐχεται ἀκριβῶς ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἣν συνήθως λσμβάνει ἡ Κ. Πλέγελ, καταλύουσα παρ' ἐμοί.

— Ἐνωῶ... ἀπέμεινέ τι τῆς μεγάλης τεχνίτιδος ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ἐν τοῖς σπλάγχχοις τοῦ

κυμβάλου αὐτοῦ καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο λείψανον ἐμπνέει ἰσως τὸν μουσικὸν, ὃν χειροκροτοῦμεν. Ἄ! Κυρία Πλέγελ! Μαρία Πλέγελ! ὅποια γυνή, ὅποια τεχνίτις! Ὅποση χάριν, ὅποσον πνεῦμα, ὅποια μεγαλοφυΐαν τῇ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τῆς μουσικῆς! Πῶμεν ὑπὲρ τῆς Κ. Πλέγελ καὶ ἐξιστορήσω ὑμῖν ἀκολουθῶν τίνι τρόπῳ εὐτυχήσας ἐγνώρισα αὐτὴν, καὶ χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος, ἐθαύμασα τὴν ὑπεροχὴν αὐτῆς.

B.

Διηρχόμεν τῷ 1847 τῆς Βελγικῆς μετὰ δύο ἐπιστηθίων φίλων, τοῦ Αὐγούστου Λιρὲ καὶ τοῦ Φελικίου Τολάρ, τοῦ μὲν γελῶντος παντοτε μετὰ πνεύματος, τοῦ δὲ ρεμβάζοντος ἀκαταπαύστως διὰ τῆς φαντασίας. Ἡ ἀγαθὴ τύχη εἰς τὴν ὁδὸν ἡμῶν προσεῖρξε τὴν Κ. Πλέγελ· εὕρισκόμεθα ἐν τῇ αὐτῇ ἀμαξῇ τοῦ ἀπὸ Βρυξελλῶν εἰς Κολωνίαν ἀγοντος σιδηροδρόμου. Ἡδὴ καὶ οἱ τρεῖς ἠγαπῶμεν αὐτὴν, εἰ καὶ μὴ γνωρίζοντες ἀπὸ προσώπου· ἰδόντες, καὶ πρὸ πάντων ἀκροασάμενοι αὐτῆς, τὴν ἐλατρεύσαμεν.

Ἐν Λιρῇ, ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τούτῳ, ἐν ᾧ κατέβην μετ' αὐτῆς, ἡ Κ. Πλέγελ, συγκατανεύουσα, ἤξισσε μουσικῆς συμφωνίας τὴν μικροῦ λόγου ἀξίαν ἡδονὴν ἀκρατηρίου εὐτελοῦς τριῶν προσώπων. Ἡ θελκτικὴ αὐτῇ συμφωνία μόλις ἤρξατο περὶ μέσας νύκτας. Ἡ τεχνίτις ἐκάθησε πρὸ κυμβάλου, καὶ παρεδόθη ἐν πρώτοις ὅλος θεωρῶν αὐτὴν πρεσβυτικῶς· διότι ἦτον ὡραιότατῃ τὴν μορφήν, ἐπὶ μικρὸν περίλυπος, ἀλλὰ θαυμασίᾳ λύπῃ περιβεβλημένη. Εἶχε δὲ ἐν τῇ ἐνδυμασίᾳ ἰδιότροπόν τι καὶ ποιητικόν, καὶ, τολμῶ εἰπεῖν, ἀνάλογον τῆς ὥρας· ἔφερεν ἐνδυμα σεληνιακῆς λαμπρότητος!

Ἡ Κ. Πλέγελ, εὐμενείας πλήρης, διήλθε τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς βυθίζουσα ἡμᾶς ὅλους εἰς θαυμασμόν, εἰς μελωδίαν καὶ εἰς ἐνθουσιασμόν. Διὰ μόνου τοῦ κυμβάλου παρέστησεν ἡμῖν ἀληθῆ φωνητικὴν καὶ ὁργανικὴν συμφωνίαν· λέγω δὲ φωνητικὴν, διότι φωνὴ τις ἀνθρωπίνῃ ἐφαίνετο συμψάλλουσα τῷ μουσικῷ ὁργάνῳ. Οὐδέποτε ἐπίστευον, ὅτι εὐρηται ἐν τῇ ψυχῇ κυμβάλου τοσοῦτον πνεύματος καὶ πάθους, τοσοῦτον εὐθυμίας καὶ λύπης, τοσοῦτον ὀδύνης καὶ τόλμης, τοσοῦτον χάριτος καὶ εὐαισθησίας· καὶ ἡ ψυχὴ αὕτη κατὰ σύμπτωσιν πικράδοξον, ἔφερεν ὅλας τὰς ἵνας γυναικείας καρδίας. Ὁ Λιρὲ δὲν ἐγέλα· πλέον· μουσικῇ τοιούτῃ ἐμάλαξε καὶ κατένυξε τὸ πνεῦμά του. Ὁ Τολάρ ἐρρέμβασεν εἰσέτι· ἀλλ' ἤδη πλέον ἐνώπιον αὐτοῦ ἡ φαντασία περισδύθη τὴν μορφήν θελκτικωτάτης πραγματικότητος.

Περὶ ὄρθρον βαθὺν ἀποχωρῶν μετὰ τῶν δύο φίλων μου, μετὰ τῶν δύο συνοδοιπόρων μου, ἐσκεπτόμην, ὅπως ἀμέσως, πέσω ἐπὶ τῆς κλίνης μου, ὅπως ἀναμνησθῶ εἰσέτι τῆς φωνῆς καὶ τῆς καρδίας τοῦ μυστηριώδους ἐκείνου κυμβάλου. Ὁνειρεύθην μέχρις ἀνατολῆς, σχεδὸν κοιμώμενος,

σχεδὸν ἐξυπνος, ἐν τῷ μέσῳ ἐνός τῶν νεφῶν ἐκείνων λήθης καὶ ἀναμνήσεως, παραλογίας καὶ διαλειμμάτων ἐχεφροσύνης, ὅπερ δυνάμεθα προσονμάζειν, λυκαυγὲς τοῦ ὕπνου.

Γ.

— Εἶσαι βέβαιος, ἠρώτησα ἐφάπαξ· ἐπὶ τὸν ξενοδόχον, ὅτι τὸ κύμβαλον τοῦτο, τὸ ἄδον τόνον θελκτικῶς, δὲν εἶναι ἡ ἄδουσα καρδιά τῆς Κ. Πλέγελ; Νομίζω, ὅτι τὴν ἀκούω... τὴν ἀναγνωρίζω... Ἀλλ' ὅχι... ἡ φωνὴ τοῦ παρελθόντος ἄδει ἐν τῇ μνήμῃ μου!

— Τὸ κύμβαλον τὸ κομᾶζον ἡμᾶς ἀπόψε ἀνήκει εἰς τεχνίτην Γερμανόν, τεχνίτην τῆς Βιέννης, καὶ πιστεύω, ὅτι ἀγαθώτεραν εὐκαιρίαν δὲν εὕρισκε εἰς ἐπίδειξιν τῆς μικρᾶς του εὐφυΐας.

— Ὁμιλεῖ τὴν γαλλικὴν;

— Ὁμιλεῖ ὅλας τῆς Εὐρώπης τὰς γλώσσας.

— Εἶναι νέος;

— Παιδίον.

— Ταξεῦει ὡς ἀριστοτέχνης;

— Καὶ ὡς μέγας ἄρχων.

— Ἰσως εἶναι ὑπερήφανος ὁ μέγας οὗτος ἄρχων;

— Ἀγνοῶ· ἀλλ' ὡς ἀριστοτέχνης εἶναι μετρίοφρων μέχρι φόβου.

— Ποῖον τὸ ὄνομά του;

— Ἰούλιος Ἐγγχάρ.

— Ἐάν τὸν παρακαλέσωμεν νὰ μᾶς δεχθῇ;

— Ἐτελείωσε· θίλει δεχθῆ ὑμᾶς ἅμα ἂν θελήσῃτε. Ἐντὸς δέκα λεπτῶν, ἐάν ἐπιτρέπητε, παραθέτω τὸ τέιον ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κ. Ἰουλίου.

— Τοῦτο μᾶς ὑπερκρέσκει. Παραθέσate τὸ τέιον· ἔχετε πορτοκάλια;

— Θέλω ἔχει.

Ὁ ξενοδόχος ἀπεχώρησε καὶ σχεδὸν ἀμέσως ἐπανήλθε. Παρεσκέυαζον τὸ τέιον, ἐζήτουν πορτοκάλια καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν καὶ ὁ νέος ἀριστοτέχνης περιέμενεν ἡμᾶς.

Κατὰ πρώτην ὄψιν ὁ Ἰούλιος Ἐγγχάρ ἐφάνη ὡς ἐν τῶν παιδίων, ἅτινα τὸ ἀπροσδόκητον ἐκπλήττει καὶ τὸ ἄγνωστον ἐνοχλεῖ καὶ πτοεῖ· ἀλλὰ τὸ παιδικὸν ἠφανίσθη ταχέως καὶ ἀντὶ διακεκριμένος, τοῦ κόσμου, κομψός, πνευματώδης ὑπεδέξατο ἡμᾶς διὰ παντοειδῶν περιποιήσεων ἐξαιρετῶν. Βεβαίως δὲν ἦτον ὁ πρὸ ἡμῶν ἱστάμενος ἀπλοῦς κυμβαλιστής· διότι συνήθως ὁ κυμβαλιστὴς δὲν ὑποχρεοῦται, ὅπως φέρῃ ὑφός διακεκριμένον καὶ κομψόν, καὶ οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ κοινὸς καλούμενον πνεῦμα.

Ὁ Ἐγγχάρ ἤρξατο κολακεύων ἡμᾶς, εἰ καὶ μὴ ἀποδεικνύμενος κόλαξ· οὕτως ἐκάλυψε τὴν κολακείαν δι' ἐπαίνου ἀπευθυνομένου πρὸς ἅπασαν τὴν Γαλλικὴν φιλολογίαν.

Κολακεύοντες, τὸ ἐφ' ἡμῖν αὐτὸν εὐκόλως ἀπεκρινόμεθα. Οὐδὲ τὴν ὀρεξίν, οὐδὲ τὴν συνείδησιν, οὐδὲ τὴν καλαισθησίαν ἡμῶν προσβάλλει·

ἐπαινος τῶν ἀριστουργημάτων τῆς Γερμανικῆς μουσικῆς.

Ἀλλὰ παράδοξο, περίστασις! δὲν ὑπῆρχε μουσικὴ ἐπὶ τοῦ κυμβάλου τοῦ τεχνίτου τούτου! οὔτε μέθοδος τις, οὔδ' ἐκείνη, οὔδ' ἐλεγεῖον, οὔδε μὲν φαντασία, οὔδε μὲν γραμμὴ ἐκ τοῦ πολλὰ ἀξιοῦντος, ἀλλὰ κοινού, εὐρητηρίου τῶν περιφημῶν παικτῶν καὶ ἐξόχων κυμβαλιστῶν ἐξ ἐναντίας ὑπῆρχον ἐπὶ τοῦ κυμβάλου ποιήσεις, μυθιστορήματα, διηγήματα, κωμωδίαί, καὶ ἄλλα ἐκ τῆς θαυμασίας βιβλιοθήκης τῶν γαλλικῶν γραμμάτων. Ἠνέφξα τόμους τινὰς εὐρον τὸν Γεώργιον Σίνδ, τὸν Ἀλέξανδρον Δουμάς, τὸν Λαμαρτίνον, τὸν Βερανζέ, τὸν Βίκτωρα Οὐγον. Οὐδὲν πλέον! διέλαμπεν ὁμῶς καὶ γερμανικόν τι βιβλίον ἐν τῇ μέσῃ τῶν ὥραιων τούτων Γαλλικῶν συγγραμμάτων, αἱ πρὸς τὸν Γαίτην ἐπιστολαὶ τοῦ Βεττίνα. Καὶ τοῦτο ὑπῆρχεν εἰς τὸν νέον περιηγητὴν ἡ ποιητικὴ τῆς πατρίδος αὐτοῦ ἀνάμνησις.

Ὁ Ἰούλιος, καθίσας ἤδη πρὸ τοῦ κυμβάλου μετὰ τινος δισταγμοῦ, εἶπε, στραφεὶς πρὸς ἡμᾶς

— Συγχωρήσατέ μοι τὴν τόλμην... Ἀλλ' ἐνίοτε, ὅσκις φέρω τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ ὄργάνου τούτου, προσπαθῶ κατ' ἴδιον τρόπον νὰ σπουδάζω τὰ φιλολογικὰ ἔργα, ἅτινα βλέπετε. Ἀνακινῶ καὶ ἀναδιψῶ ὅσον ἂν δύναμαι καλλίον τὰ ὥραία ταῦτα καὶ ἀγαπητὰ μοι βιβλία, καὶ γινώσκω ἴσως νὰ ἐξάγω ἀπ' αὐτῶν μελωδίαν τινὰ καὶ ἀρμονίαν.

— Ἰδοὺ καὶ τι πρωτότυπον ὄλως, ἀνεφώνησα θεωρῶν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀριστοτέχνου, ὅλως ἤδη διαλάμπον ἀπὸ φλόγας ἐμπνεύσεως.

— Ναί! ἐπ' ἀνέλαθεν εἰπὼν ὁ Ἐγγχάρ, ὅσκις θέτω πρὸ ἐμοῦ ἐπὶ τοῦ κυμβάλου ἐν τῶν βιβλίων τούτων, μοὶ φαίνεται, ὅτι ἀκούω ψαλλόμενα ἐν αὐτοῖς τὰ ὁρατότατα τῶν ἁγμάτων τῆς καρδίας καὶ τοῦ πνεύματος· τότε ἀκούω ἐκ τοῦ ἐγγυτέρω, συναθροίζω τὰς δυνάμεις μου καὶ ἀγωνιῶ, ἐπαναλαμβάνων τὰς συμφωνίας, ὅσας νομίζω, ὅτι ἀκούω.

Ὁ Ἰούλιος ἠνέφξε πρὸ αὐτοῦ τὰς συγγραφὰς τοῦ Ἀλφρέδου Μουσσέ.

Ὁμολογῶ, ὅτι τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ἔτρεμον ὥσεί προέκειτο παράστασις μυστηριώδους θεάματος ἢ μεγάλης τρέλλας ἢ ἀπείρου εὐφυΐας.

Ὁ ἀριστοτέχνης προσιμιάσε.

— Ἰσώ, τὸ μέρος τοῦτο εἶναι θλιβερόν, εἶπεν ὁμῖν αὐτὸς, διακόπτων τὸ παίξιν· ἀλλ' ὁμολογουμένως ἱκανὴ θλίψις ἐγκρύπτεται εἰς τὰ βιβλίων τῆς βίβλου αὐτῆς.

— Ἐξηκολούθησατε λοιπὸν, τῷ ἀπεκρίθην ἀποτόμως... ἐξάσιον! πραγματικῶς ἐξάσιον!

Ἐξηκολούθησε τὴν ἀναβολὴν του (prélude). Τὸ κύμβαλον ἐκλαίει! Ὅπως δὲ μὴδὲν λείπει εἰς τὴν ποιητικὴν κατάνυξιν μελωδίας τοιαύτης, ὁ ἀριστοτέχνης ἐψάλλεν ἡμιφῶνως (à voix basse), ἐνῷ τὸ κύμβαλον ἐξηκολούθει ἐκπέμπον θλιβερούς ἤχους, τοῦ ὥραιου, τούτου, στίχους τοῦ ποιητοῦ.

Ἄ! ἄφησον νὰ βεῦσωσιν! ἀγαπητὰ μοὶ εἶναι τὰ δάκρυα· τὰ προκαλεῖ καρδία πληγυμένη. Μὴ τὰ σπογγίσῃς! ἄφησον ἐπὶ τῶν βλεφαρίδων τοῦ παρελθόντος· κάλυμμα εὐάρεστον νὰ μένῃ!

Δ.

Καὶ μετὰ τὴν ὥραιαν ἀναβολὴν ταύτην, ἥτις τόσῃ ἐφερεν ὀδύνην καὶ δάκρυα ἔχυνε, ἠκούσαμεν αὐθαρεῖ τὴν θελκτικὴν ἡχὴ τῶν πνευματῶδων, εὐφῶν, λεπτῶν καὶ ἱπποτικῶν ἐκείνων ποιημάτων, ἅτινα ὑπῆρχαν ἡ ποιητικὴ καλλονὴ τῆς πρώτης ἡμῶν νεότητος. Τὰ διηγήματα τῆς Ἰσπαρίας καὶ τῆς Ἰταλίας παρήλλασον ἤδη ἐπὶ τοῦ κυμβάλου, πρὶς τὸν παρὰδοξόν καὶ θαυμάσιον μίγμα κατανύξεως καὶ εὐθυμίας, κομψότητος καὶ ἐλευθεριότητος, γοργότητος καὶ μελαγχολίας, διακρίσεως καὶ τόλμης. Ὑπῆρχον τῶν τε ἐν τῇ ἀπιστεύτῳ αὐτῇ σπουδῇ τῆς ποιήσεως διὰ τῆς μουσικῆς, ἔρωτες καὶ ἐρωτιδεῖς (amourettes,) ἐπὶ ᾧ χαρίεσσαι καὶ στεναγμοὶ, παραφροσύνη γελῶσα καὶ πάθη κρυψάζοντα, θόρυβος ὀπλων καὶ ποτηρίων, πάντοτε ἀπειλαί, ἀστεῖσμοι καὶ ἄτμματα! Ἡ μουσικὴ τῆς εὐφροσύνης φαντασίας διέβαινε ἐντεῦθεν ἐπὶ κυμβάλου, διὰ μικρὰς ἐλεφαντίνης ὁδοῦ ἥτα δὲ εὐθυμίας, ὅς εἴα, κομικῆς, ἐπὶ ὀλίγον ἀνειμμένη, ὑπερῆφανος ὁμῶς καὶ ἀρκούντως αἰσθηματικῆς, εἰ καὶ μὴ ἐπιδεικνυμένη τοιαύτη ὡς ἐψάλλε χορικῶς, ἔπαυσε μετὰ τῆς κωμωδίας καὶ τῆς τραγωδίας, διερρήγνυσε συγχρόνως τὸ πέδιλον καὶ τὸν κόθορνον αὐτῆς, ὑπετονθόριζεν ἄσματα ἀσεβῆ καὶ φράσεις εὐγενεῖς, κατειργάζετο καὶ πνεῦμα καὶ αἰσθημα. Ἄ! ἀξιοθαύμαστος τῶν τε μεγάλην δέσποινα, ἀλλ' ἄκαμptos ἐταῖρα ἢ ἡ ὥραία αὕτη μουσικὴ τῶν διηγημάτων τῆς Ἰσπαρίας καὶ τῆς Ἰταλίας.

Ἡροαζόμεθα συγχρόνως διὰ τῆς καρδίας, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ διὰ τῶν ὠτων. Καὶ ἀκούοντες ἐθεωροῦμεν· διότι ἐφαίνετο ἡμῖν, ὅτι διεκρίνομεν, ἐν τῷ θορύβῳ, ἐν τῇ μελωδίᾳ, ἐν τῇ ἀρμονίᾳ ταύτῃ ὁλόκληρον κόσμον ποιητικόν, ὑπεκφεύγοντα τῶν σπλάγγων μουσικοῦ ὄργάνου.

Ε.

Ἡ ἐμπνευσις τοῦ μουσικοῦ ἐφάνη μεταβαλλομένη καὶ ὑφουμένη μετὰ τῆς μεγαλοφίας τοῦ ποιητοῦ. Ὅτε ἐξέλειπον στροφαὶ χαρίεσσαι, ἀπεχώρουν καὶ τὰ κομψὰ ἄσματα, καὶ οἱ ἰδιοτροφεῖς, καὶ τὰ κτηνώδη πάθη, καὶ αἱ ἰδιοτροπίαι, καὶ αἱ μανικαὶ παραφοραί, καὶ τὰ χορικά· ὁ ποιητὴς συνέρχεται εἰς ἑαυτὸν, ὁ ποιητὴς θλίβεται, ὁ ποιητὴς πάσχει· καὶ ἡ μουσικὴ ἐκζητεῖ ὅπως παρακολουθήσῃ τὴν ποίησιν περὶ τὰς ἀληθεῖς θλίψεις τῆς ἀνθρωπίνου καρδίας. Ἐφάνη ἡμῖν τῶν τε, ὅτι τὸ κύμβαλον τοῦ Ἐγγχάρ ἤρχισε ψάλλον, ὡς τὸν ποιητὴν τῶν Ἀγαπήσεων, ἐμβαπτόμενον ἐντὸς ὀνειροπολήσεως, γλυκείας, ἐν τὸς μέλῃς θελγούσης.

Τὸ κύμβαλον ἐψάλλε κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Βελ-

λίνη, μελωδίαν αισθηματικὴν, ἐρωτικὴν, ἀνήσυχον, μελωδίαν ἡδυπαθῆ, ὁποῖαν συνθέτει ἡ λύπη μετὰ τοῦ πάθους, ἐπαναλαμβάνουσα τοὺς στεναγμοὺς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἡμερῶν ἄλλων.

Τὸ κύμβαλον ἐρέμβαζε κατὰ τὸν τρόπον τοῦ θελκτικοῦ ποιητοῦ μας· ὁ ῥεμβασμός αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἀνυψοῦσι καὶ κατακλίνουσιν ἡμᾶς, οὐχὶ μὲν ἐντελῶς ἐπὶ τῶν νεφῶν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ὑπῆρχε ῥεμβασμός ταρασσών, ἐκπλήττων καὶ θείγων, ὥραίος τῶντι ἐν τῇ πραγματικῇ αὐτῇ ζωῇ, ἥτις ἀπλοῦν ὑπάρχει ποταπὸν ὄνειρον.

Τὸ κύμβαλον ἐμέθυσε μετὰ τῆς ποιήσεως τοῦ Ἀλφρέδου-Μουσῆ μέθην τῆς φαντασίας, θλίβε-ρὰν καὶ ὑπομειδιώσαν, μέθην κενώσασαν τὴν κύλικα αὐτῆς καὶ ἴσως τὸν κάλυκα μέχρι τρυγός, μέθην ἡσύχως θαυμάζουσαν τὸν πυθμένα τοῦ κατεγοητευμένου κυπέλλου αὐτῆς, ὥστε ἔδλεπε τὰ ἀγαθὰ τοῦ παρελθόντος, μέθην κρατοῦσαν εἰς χεῖρα, εἰ καὶ ταλαντευομένην, τὴν φανταστικὴν φιάλην καὶ τὸ ποιητικὸν αὐτῆς φίλημα ἐν τῷ στόματι.

Καὶ ὅτε τὸ κύμβαλον ἐξέπεμπε τοὺς τελευταίους τοῦ ἤχους, διὰ τῶν τελευταίων φωνῶν τῆς μελωδίας, τοῦ ῥεμβασμοῦ καὶ τῆς μέθης, ὁ ἀριστοτέχνης ἔψαλλε διὰ φωνῆς συγκινοῦσης, διὰ φωνῆς ὑποτρυσμώτης, τοὺς στίχους τούτους, οἵ οἱ πάντες ἀνέγνωσαν ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Ἀλφρέδου Μουσῆ:

» ὦ δύνάμεις τοῦ χρόνου! ὦ κοῦφα ἔτη! Συμπαράσχετε, διερχόμενα, καὶ τὰ δάκρυα, καὶ τὰς κραυγὰς καὶ τὰς λύπας ἡμῶν! ἀλλ' ἐπὶ τέλους οἶκτος κατακληιδάnei ὑμᾶς· καὶ δὲν παύετε πλέον ἐπὶ τῶν μαρτυρήτων ἀνθέων ἡμῶν!

ΣΤ'.

Ὁ Ἰούλιος Ἐγγυάρ ἐκάθητο πρὸ τοῦ κυμβάλου, ἕτοιμος εἰς ἐξακολουθήσιν τοῦ ἔγματος αὐτοῦ, ζητῶν ἀπὸ τοῦ ἀκροατηρίου του εἰς θέμα, μίαν λέξιν, ἓνα τίτλον, μίαν ἀνάμνησιν, μίαν φαντασιοπληξίαν, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς ἀφορμὴ εἰς τὴν εὐγλωττίαν καὶ τὴν ποίησιν τοῦ πνεύματος του.

Ἀφαιρέτας ἐκ τῆς πρὸ αὐτοῦ θέσεως τὰς ποιήσεις τοῦ Μουσῆ ἔθεσε μυθιστόρημα φέρον τὴν ὑπογραφήν τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμάς.

Ὁ Ἀριστοτέχνης συνωφρυνθὴν ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Ἀναμφιβόλως· ἐζήτησε τὴν ὁδὸν καὶ τὴν ὁδηγὸν ἰδεάν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, τῷ πλήρει ἱστορίων, διηγημάτων, καὶ θαυμάτων, ἐν ᾧ ὁ περιφανὴς μυθιστοριογράφος τότες ἡκολούθησεν ὁδοῦς, τοσαῦτα δὲ αἰσθήματα καὶ τοσαύτας ἀνεκίησεν ἰδέας.

Ἐθεώρουν τὸν μουσικὸν συγκεντροῦντα τὰ δυνάμεις του, ἐπαναγιγνώσκοντα ἐν τῇ μνήμῃ του ὅ,τι εἰκοσάκις ἤδη ἀνέγνωσεν ἐν τοῖς βιβλίοις. Ἀνησυχῶν δι' αὐτὸν καὶ ὑπὸ ἐνδομύχου καὶ μυστικῆς ὁρμῆς ἐπεθύμουν νὰ τῷ εἶπω:

« Φυλάχθητι! Καλῶς πράττεις· ὁμιλῶν διὰ τοῦ κυμβάλου· ἀλλ' ἀδύνατον νὰ μεταδώσῃς ἡμῖν, ἔστω καὶ διὰ μακρονῆς καὶ ἐξοθημένης ἡχοῦς, τὰς ποικίλας φωνὰς τοῦ θαυμασίου τούτου διηγηματικοῦ, τοῦ ἀνεξαντλήτου τούτου αὐτοσχεδιαστοῦ, τοῦ μάγου τούτου. Φυλάχθητι! ἐπιθυμῇ· πάλιν πρὸς τὰ πνευματώδεστερα, πρὸς τὰ εὐκολώτερα, πρὸς τὰ εὐτυχέστερα προΐοντα τῆς φαντασίας τῆς συγχρόνου φιλολογίας. Ὁ Ἀλεξάνδρος Δουμάς παίζει μετὰ πάντων καὶ παίζει τὰ πάντα, πείθει ἑαυτὸν περὶ ἕσων ἂν θέλῃ καὶ βιάζει ὑμᾶς ὅπως πιστεύητε εἰς ὅ,τι ἂν ἐπιθυμῇ. Αὐτοσχεδιάζει τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἀναγνώστου αὐτοῦ, καὶ αὐτοσχεδιάζει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γνώσιν πρὸς τοὺς ἄλλους. Δὲν ἀμφιβάλλει περὶ τῆς ὑπάρξεως οὐδενός, οὐδὲ περὶ εὐπιστίας οἰουμένης. Γινώσκει, βλέπει, συμπεραίνει τὰ πάντα καὶ δεικνύει ἡμῖν, ὅ,τι δὲν ὑπάρχει. Ἐπινοεῖ, φαντάζεται, μεθύσκειται θορύβου καὶ λάμψεως. Διασκεδάζει, ὅσον ἂν δύνηται κάλλιον, οὐδέποτε λησμονῶν καὶ τὴν τῶν ἄλλων εὐχρίστησιν. Τρέχει φλυαρῶν, μαχόμενος, γελῶν, κινῶν ἡμᾶς εἰς γέλωτα, ἐνίοτε δὲ ἀφαιρῶν ἀφ' ἡμῶν καὶ δάκρυα. Ταξιδεύει ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κόσμου παίζων κωμωδίαν ἀτελείωτον, κωμωδίαν περιπετειῶν, κινδύνων, παρατηρήσεως, αἰσθηματος, πάθους, ὑποκρισίας, πτωχείας, πολέμου, μυθώδη ὅλως καὶ γοητεύουσαν κωμωδίαν ἀξίαν τοῦ τίτλου: *χίλια καὶ μία ἡμέραι πνεύματος*. Ἀποπειράθητι λοιπὸν, ποιητὰ κυμβάλου, ὅπως εἰς τὰ ὅσα ἡμῶν ἡγήτης ἢ πιστευτὴν κατὰ τῆς μυστηριώδους μουσικῆς σου! »

Ὁ Ἰούλιος ἀπερίθῃ εἰς τοὺς ψιθυρισμοὺς τῆς διανοίας μου διὰ τῆς ἐκρήξεως ἀγνοῶ τινος θορυβώδους ἔγματος, ὅπως ἐμελλε νὰ ἐξυπνήσῃ εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀκροατηρίου του τὰ πρόσωπα ῥωμαντικοῦ κόσμου ὁλοκλήρου. Αἱ σάλπιγγες τοῦ κυμβάλου προσεκάλουν περὶ ἡμᾶς εἰκόνας ἀξιεράστους, αἵτινες συνεκίνησαν ἡμᾶς· σὺν γνάκις καὶ εἰσέτι ἤρχοντο πρὸς εὐφροσύνην ἡμῶν. Ἐκαστος ἡμῶν, ἐν τῷ βάθει τῆς μνήμης του, ἔχει ῥίτα θελκτικὸν τι πρόσωπον, ὅπερ συνήντησεν ἤδη ἐν μυθιστορήματι. Ἐφαίνετο ἡμῖν, ὅτι ἀναγνωρίζομεν βαθμῶν καὶ κατ' ὀλίγον, ἀρμονικῶς ἐκτυλισσομένων τῶν φράσεων, τὰς χαριέσσας ἢ τρομερὰς φωνὰς, αἵτινες τοσαύκις ἤδη ὠμίλησαν πρὸς τὸ πνεῦμα ἢ πρὸς τὴν καρδίαν ἡμῶν. Ὁ κόσμος τοῦ μυθιστοριογράφου ἔζη καὶ ἀνεκινεῖτο, φωνοῦντος τοῦ κυμβάλου ἐν τῷ μέσῳ ὑποσκιάσεως, ἐν τῷ φωτὶ ἴσως τῆς σελήνης, διὰ τρόπου ἐξόχως μυστηριώδους καὶ ἐν μίγματι ἡμιορατῶ, παρεμφερεῖ χορῶ φαντασμάτων.

Ἰπῆρξε στιγμή καθ' ἣν ἐκθαμβος, γεγωνυῖα τῇ φωνῇ, προσωπομαζὸν πρόσωπα, ἅτινα ἐπίστευον, ὅτι ἔδλεπον ἐν μίᾳ φράσει, ἐν ἐνὶ κινήματι, ἐν ἐνὶ ἤχῳ. Ἰπῆρξε στιγμή καθ' ἣν ἐνόμισα, ὅτι τὸ κύμβαλον τοῦ Ἰουλίου ἐπαίανιζεν ὁλόκληρον τὸ μυθιστόρημα τῶν *Σωματοφυλάκων* (Mousquetai-

res). ἤκουον τὸν Ἀρταγιάδην θραύοντα τὰ ποτήρια καὶ τὰς ὑέλους μὲ ἥθος ἀνδρείου καὶ ἡρώους ἀνδρός. ἤκουον τὸν Πόρθον ὅστις ἐκτύπα ἐπὶ τοῦ ἡχηροῦ (pédale), ἐκβάλλων φωνὴν φοβεράν. ἤκουον τὸν Ἀραμην, ὅστις ἐσκήρτα τερετίζων διφορούμενον ἁσμάτιον, ἁσμάτιον κατὰ τοῦ τρόπου τοῦ δεσιδαίμονος ἔρωτος. ἤκουον τὸν ὑπερήφανον καὶ εὐαίσθητον Ἄθον εἰσέτι στενάζοντα καὶ γελῶντα μετὰ τῶν φίλων του. ἤκουον τὰς ἀράς τῆς Μιλαδῦ καὶ τὰς ἀπειλὰς τοῦ Μορδάντ, καὶ τὰς ὀργίλας κραυγὰς τοῦ Καρδιναλίου, καὶ τοὺς γεναγμοὺς τῆς βασιλείσης τῆς Γαλλίας.

Ἐπίσημον ὅμως καὶ φοβερόν γεγὼνός ἐπῆλθεν αἰφνης ἐν τῷ μυστηριώδει τούτῳ κυμβάλῳ. Ἐν τῷ μυθιστορήματι τῶν Σωματογυλίκων ἡ ἁρμονία ἐγένετο βαρεία, βαθεῖα, κλαίουσα, ἡ μελωδία προσεπάθει ἔνθεν ἀκείθεν ἵνα καταστήσῃ καταληπτόν, ὅτι παρεπνεύετο, παρεκάλει καὶ ἡλπίεν ἴσως. Φράσις σύντομος, κλονίζουσα, ἐκφοβίζουσα μὲ ἐκτύπησε μέχει βάθους καρδίας. Ἡ φράσις αὐτὴ ἦτο συμβεβηκός μέγα· ἡ κεφαλὴ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας ἐπιπτε πρὸ τῶν ποδῶν δημίῳ!

Ὁ ἥχος τοῦ μεγάλου τούτου πελεκυσμοῦ παρετάθη ἐπὶ τοῦ κυμβάλου ἀνὰ πᾶσαν φωνὴν σμικρυνόμενος· ἔλεγέ τις, ὅτε ἤχει ἡ τελευταία φωνὴ τῆς κλίμακος ταύτης, ὅτι νεῦρόν τι ἐκόπτετο ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ κυμβάλου καὶ ἐξέφευγεν αὐτοῦ ὥσπερ κραυγὴ ὀδύνης, ὥσπερ κραυγὴ ἐσχάτης. Μακρὰ σιωπὴ διεχύθη· ἡδυπαθὴς δὲ τότε φράσις γλυκῆς καὶ κρυφίως διωλισθησεν τῶν πλήκτρων τοῦ ὀργάνου· ἡ μελωδία τότε ἐνεδύθη ἐν δῶματα χοροῦ κομποῦ· δέικρινα, ὅτι ὠρχοῦντο ἐν τῇ Αὐλῇ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας.

Ἡρώτων ἑμαυτὸν, ἐνῷ ἤκουον, ἐνῷ ἐθαύμαζον, διὰ τίνος τέχνης, διὰ τίνος θαύματος ἐμπνεύσεως, διὰ ποίας μαγείας τῆς εὐφυΐας καὶ τοῦ πνεύματος ἡ μουσικὴ κατάρθου τοιαύτην ἀπάτην. Ἡ μουσικὴ αὕτη καθίστατο θέατρον ὀλοσχερές· ἤκουέ τις καὶ ἔβλεπε· ἦτο πραγματικὸς ἀντικατοπτρισμὸς ἐν τῷ θορύβῳ, ἐν τῷ ἥχῳ.

Ζ΄.

Εἰς ὥραν ἤδη προκεχωρημένην τῆς νυκτός, καθ' ἣν στιγμὴν ἐμέλλομεν ἀποχαιρετῆσαι τὸν ἀριστοτέχνην τούτον, ἐκπλήττοντα πλέον ἡμᾶς, ὁ Ἐγγάρ μεδιῶν ἠνέωξεν ὥραιον βιβλίον, οὗτινος τὸ πλοῦσιον περικάλυμμα ἔφερεν ἀνάγλυφον χρυσοῦν εἰκονισμάτων, ἄγγελον ἐργασίας τελειοτάτης καὶ χάριτος λατρείαν ἐπισπουράσης.

— Ἴδου βιβλίον ἀγαπῶν καὶ ἱκετεύον ἐνῷ ψάλλει, εἶπεν ἡμῖν ὁ Ἰούλιος· βιβλίον ὅπερ ἐγένετο διὰ ποιήσεως καὶ μουσικῆς. Δύσκολον δὲ εἶναι νὰ ψάλλῃ ὁ ἀναγινώσκων αὐτό. Κρίνατε· τὸ βιβλιάριον τοῦτο περιέχει τὰς Σκέψεις (Méditations) τοῦ Κ. Λαμαρτίνου!

Ἐμέλλομεν νὰ ἐξέλθωμεν· ἀπεφασίσσαμεν εἰσέτι, ἰσταμέθα ὁρθοί· ἀλλ' ἐκαθήσαμεν ἐκ νέου. Καὶ

Εὐτέρπ. τόμ. Η'. φυλλ. 59

ἤκούομεν ἤδη τὴν πρὸς τὸν Βύρωνα ὥδην, τὴν ἐσπέραν, τὴν Μυρην καὶ τὸ θωιδόπωρον.

Ὁ Ἰούλιος Ἐγγάρ ἤρξατο διὰ φράσεως τοῦ Γοητευμένου Αὐλοῦ, ἥτις πολλάκις ἤδη ἐπανελήφθη κατὰ τὴν μελωδικὴν αὐτὴν μελέτην τῶν Ποιητικῶν Σκέψεων. Ἡ ἐκλογὴ τῆς φράσεως αὐτῆς τοῦ Μοζάρ, τῆς μιμητικῆς αὐτῆς ἀνατολῆς, ἦτο ἤδη θελτικὸν ἀπαύγασμα πνεύματος. Καὶ μόνος ὁ Λαμαρτίνος δι' αὐλοῦ γόντος δὲν ἤχησε τὴν ὠραιότητα γλῶσσαν καὶ δὲν ἔψαλε τὴν καλλιτέραν τοῦ κόσμου μουσικὴν;

Ἀλλ' ὡς ὁ ποιητὴς τῶν Σκέψεων καὶ τῶν Ἀρμονιῶν ἐπαίξε διὰ γόντος αὐλοῦ ἐν τῷ κυμβάλῳ τοῦ Ἰουλίου· Ψιθουρισμοί, στεναγμοί, παράπονα, προσευχαί, ἥχος οἴκτου, ἐκρήξεις φωνῆς καὶ καρδίας, ταραχὴ αἰσθηματικῇ, τεχνάσματα παθους, μελαγχολία θίγουσα τὴν θρησκείαν ἐνῷ ἀποπερᾶται τὴν μετὰ τῆς ποιήσεως ἀνύψωσιν, χαύνωσις χαίρουσα καὶ ἐπὶ τὴν ὀδύνην καὶ ἐπὶ τὸν θάνατον, θωπεῖαι διασκεδάζομεναι ἐν τῇ λύπῃ, ἡμίπτυλα παρεμπερὴς σκιαί, ἄτματα μακρυνά, ταῦτά μελωδίαις θλίψεων, ἐνίοτε φράσεις ἐπίσημοι, βαρεῖαι, βαθεῖαι, ψάλλουσαι δίστιχον τῆς Γραφῆς τῆ συμφωνίας λυρας αἰολικῆς.

Ἀφ' ὧν τούτων εὐρηται μέρος ἐν τῇ ποιήσει τοῦ Λαμαρτίνου· καὶ πάντα ταῦτα προφαίνοντο ἐν τῇ μουσικῇ τοῦ Ἰουλίου Ἐγγάρ. Ναί· ὁ ποιητὴς αὐτὸς ἔψαλλε τῇ ἐσπέρᾳ ἐκείνῃ μετὰ τοῦ εὐτυχοῦς ἀριστοτέχου τὸν ὁποῖον οὕτω καλῶς ἐνέπνευσεν ἡ εὐφυΐα ἐκείνου· καὶ ἔψαλλε τὴν μόνωσιν, τὸν θλίψιν, τὴν νύκτα, τὰ νέφη, τὴν φύσιν, τὴν ἀνάμνησιν, τὴν ἀπολεσθεῖσαν εὐτυχίαν, τὸ ἰδανικὸν πάθος, τὴν μέθην τῆς καρδίας, τὸν ἔρωτα τοῦ Θεοῦ, τὸν περιλαμβάνοντα πάντα ἐπίγειον ἔρωτα.

Ἀκούων τὴν θαυμασίαν αὐτὴν Σκέψιν, τὴν θαυμασίαν ταύτην ποιητικὴν ἁρμονίαν κυμβάλου, ἐνόμιζον ὅτι ἔβλεπον ὀλισθαινοῦσας ἐπὶ τοῦ κυμβάλου σκιάς τινας ἀρίστους, εὐκινήτους, ἰδιότροπους· ἐπετρύγιζον αὐταῖς ὑπὲρ τοῦ· ἤχους, ἐφώτιζον τὰς μελωδίας, καὶ αἱ δύναμαι εἰπεῖν, ἦσαν αἱ ψυχὰς τῆς ποιήσεως! Ὅσακις ἡ τέχνη δὲν λαμπρύνεται, δὲν θωπεύεται ὑπὸ τῆς ἀκτινὸς τῶν μυστηριωδῶν τούτων ψυχῶν, ἀριστοτέχνης δὲν ὑπάρχει, εἰμὴ ἄνθρωπος ἀπλοῦς, εὐφυΐα κοινὴ, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπιτηδεῖα χειρὶ! πλὴν οὐδὲν ἱερὸν.

Γινώσκω σήμερον πλέον τί κατορθοῦται, τί τολμᾷ, τί φαντάζεται τις διὰ τοῦ κυμβάλου, ἐὰν τοῦτο ἐμπνέεται καὶ ἐμψυχοῦται ὑπὸ τῆς ποιήσεως· ὅταν τὸ κύμβαλον φθάσῃ εἰς τέρμα τοιοῦτον, ὅταν δηλαδὴ μεταφράξῃ, μιμῆται, χαρακτηρίξῃ ποιήματα ὀλόκληρα, δὲν εἶναι πλέον ἀπλοῦν μουσικὸν ὄργανον, ἀλλ' ἐξουσία θαυμασία, δύναμις διωργανισμένη, ἔχουσα καὶ καρδίαν καὶ κεφαλὴν· διότι αἰσθάνεται καὶ σκέπτεται.

Ὁψεσθε καὶ ἀκούσεσθε καὶ οἱ Παρίσιοι ὅλοι χειροκροτήσουσι τὸ ποιητικὸν τοῦτο καὶ φανταστικὸν κύμβαλον τοῦ Ἰουλίου Ἐγγάρ! Ψαλεῖ

θαυμάσια, ἅτινα ἀναμνήσουσιν ὑμῖν τὰ θαυμάσια τοῦ βιβλίου τοῦ Πιγανίνῃ καὶ ἀπαγγελεῖ ὑμῖν, διὰ τῶν ἄκρων δακτύλων ἀριστουργήματα ποιήσεως καὶ πεζοῦ λόγου. Δότε αὐτῷ βιβλίον μυθιστοριογράφου καὶ πρᾶστέ τε ὑμῖν μυθιστορίαν λυρικὴν! Ρίψατε αὐτῷ ποιημάτων γεγραμμένων καὶ ἀκούσθε ποιήματα ἡχῶν! Μεθύσει καὶ εκπλήξει ἴσως ὑμεῖς, καὶ ὅταν χειροκροτήσετε αὐτὸν διὰ τῶν ἡδυτέρων παλμῶν τῆς καρδίας ὑμῶν, ἀποδώσατε τῷ ἀριστοτέλει τὴν ἐπωνυμίαν, ἣν ἤδη καὶ ἐγὼ τῷ ἀπένειμα ποιητῇ κυμβάλου.

(Ἀκολουθεῖ.)

Ο ΕΡΓΟΡΟΣ ΗΙΡΑΤΗΣ.

Κεφάλαιον Γ'.

(Συνέχεια ὅρα φυλ. 58.)

Μόλις ὁ ξένος ἀπεχωρίσθη τοῦ εὐπίστου ῥάπτου, καὶ ἡ φυσιογνωμία του ἀπέβαλε τὴν ἐκφρασιν ἐκείνην τῆς σοβαρότητος καὶ ἀνέλαθεν ἄλλην μᾶλλον γαλήνιον καὶ φυσικωτέραν. Ἡ σκέψις ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἦτο δι' αὐτὸν οὔτε ἕξις, οὔτε εὐάρεστος κατάστασις, διότι ἀνηλεῶς κυπῶν διὰ τοῦ μαστιγίου τὸ ὑπόδημά του, εἰσῆλθεν εἰς τὴν κυριωτέραν τῆς πόλεως ὁδὸν ἐλαφρὸς τὸ βῆμα καὶ ἄφροντις τὸ ἦθος. Ἀλλὰ καὶ μόλην τὴν φαινομένην ταύτην ἀδιαφορίαν, οὐδενὸς σχεδὸν παρήρηχο το διαδύτου χωρὶς νὰ τὸν καταμετρήσῃ διὰ τοῦ γοργοῦ βλέμματός του. Ὡς ἐκ τῆς σπουδῆς δὲ ἦν κατέβαλεν εἰς τὸ νὰ ἐξετάξῃ τοὺς πάντας φανερώτατον καθίστατο, ὅτι τὸ πνευμά του ἦτον ὅχι ὀλιγώτερον τοῦ σώματός του εὐκίνητον καὶ ζωηρόν. Ξένος ὅθεν ὑπὸ τοιούτους οἰωνοὺς παρουσιαζόμενος, πρὸς δὲ καὶ πρόδηλος ὅτι μακρόθεν ἤρχετο, ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν προβλεπτικῶν ξενοδόχων, περὶ ὧν ἐλάβομεν ἤδη τὴν τιμὴν ἐν τῷ πρώτῳ ἡμῶν κεφαλαίῳ νὰ ὁμιλήσωμεν. Ἀλλ' ἐκεῖνος, κωφεύων πρὸς τὰς προθυμίας καὶ λιαν ὑποχρεωτικὰς περιποιήσεις τῶν εὐγενεστέρων ἐξ αὐτῶν, ἔστη, ἐξ ἰδιοτροπίας παραδόξου, εἰς καπηλεῖόν τι ὅπερ ἦν τὸ σύνθημα ἐντευκτῆριον πάντων τῶν ἀργῶν τοῦ λιμένος.

Εἰσελθὼν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ οἰνοπωλείου τούτου, ὡς ἐκαλεῖτο, καὶ τοι ἦν φανερόν ὅτι εἰς τὴν πατρίδα Ἀγγλίαν αἱ ἀξιώσεις του θὰ περιωρίζοντο μόνον εἰς τὸ ταπεινὸν ὄνομα τοῦ καπηλείου, εὗρεν αὐτὴν πλήρη τῶν συνήθων φοιτητῶν. Ἡ ἄφιξις δὲ ξένου ὅστις καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἡθους καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐνδυμασίας του ἐφαίνετο πολὺ ἀνώτερος τῶν κοινῶν θιασωτῶν τοῦ οἰνοπωλείου, ἐπέφερε τινὰ διακοπὴν τῶν συνομιλιῶν. Ἀλλ' ἀμέσως τὸ κίνημα τοῦτο παρήλθεν, ἅμα δηλονότι ὁ

ξένος, ἄφθις ἐπὶ τινος ἐδράνου ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν ξενοδόχον, ὅ,τι ἤθελε. Οὐχ ἦτον ὁμως οὗτος, ὑπηρετῶν αὐτὸν, ἐνόμισε πρέπον νὰ τῷ ἀποδώσῃ ἐξαιρετικὰς τινὰς περιποιήσεις καὶ νὰ τὸν ζητήσῃ συγχώρησιν, ἣν προώριζε ταυτοχρόνως καὶ δι' ἐκείνους τῶν τακτικῶν του ἀγοραστῶν οἵτινες εὕρισκοντο ἐντός βολῆς τῆς φωνῆς του, διὰ τὴν ἀδιακρισίαν ἀνθρώπου τινὸς, ὅς τις καθήμενος εἰς τὸ πέρας τῆς αἰθούσης τῆς μακρᾶς καὶ στενῆς, ὅχι μόνον ἐξάλιζε διὰ τῶν φωνῶν του πάντας, ἀλλ' ἐφαίνετο μάλιστα ἀναγκάζων ὅλους τοὺς περὶ αὐτὸν νὰ ἀκούσωσιν ἱστορίαν τινὰ περίεργον ἣν τοῖς διηγείτο.

— Εἶναι ὁ ναύκληρος τοῦ σωματεμπορίου τοῦ προσωρμημένου εἰς τὸν ἐξωτερικὸν ὄρμον, ἄρχοντά μου, προσέθετο ὁ ἄξιος τοῦ Βάχχου λειτουργός, ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἐγήρασεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὁ ὁποῖος εἶδε πράγματα τεράστια. Ὀνομάζεται γέρον Βορέας, ἂν καὶ τὸ καθαυτό του ὄνομα εἶναι Ἰάκωβος Νιχτιγκάλης. Ἡ μετωνομασία σοῦ ἀρέσει, ἄρχοντά μου;

Ὁ ξένος ἔφερε τὴν γλῶσσαν εἰς τὰ χεῖλη του. Ἐστρεψε δὲ τότε τὴν κεφαλὴν ὅπως ἐξετάσῃ τὸν ῥήτορα τοῦ οἰνοπωλείου.

Ἀνάστημα γιγαντιαίον, μύστακες ὑπερμεγέθεις κρύπτοντες τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ σκαίου προσώπου του, οὐλὴ πληγῆς βαθείας, ἥτις παρ' ὀλίγον ὑποδήρει τὸ ἥμισυ τοῦτο εἰς πολλὰ μέρη, μέλη ἀνάλογα, σῶμα ἐν ὅλοις ἐπιδεικτικώτερον καθιστάμενον διὰ στολῆς ναύτου, ἄλυσσις μακρὰ ἐξ ἀργύρου ἐστλιδώμενου φέρουσα συρίκτραν μικράν ἐκ τοῦ αὐτοῦ μετάλλου, ταῦτα πάντα συνδραμόντα καθίσταν τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος ἀνθρωπον λίαν ἀξιοσημείων. Χωρὶς δὲ νὰ φανῇ ὅτι προσέσχε τὸ παραμικρὸν εἰς τὴν εἴσοδον ἀνδρὸς τόσῳ ἀνωτέρου τῶν συνήθων αὐτοῦ ἀκροατῶν, ὁ υἱὸς οὗτος τοῦ βαθυρρόου ὠκεανοῦ ἐξηκολούθησε τὴν διήγησίν του διὰ φωνῆς ἥτις ἐφαίνετο ὅτι τῷ ἐδόθη παρὰ τῆς φύσεως πρὸς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἁρμονικόν του ὄνομα (1) καὶ μάλιστα οἱ φθόγγοι τῆς εὐήχου φωνῆς του τοσαύτην εἶχον τὴν ὁμοιότητα πρὸς ὀπκώφους ταύρου μυκηθμούς, ὥστε τὸ οὖς ἔπρεπε νὰ ἦναι πολὺ λεπτὸν καὶ ἐξητηκμένον ὅπως διακρίνῃ μεταξὺ τούτων καὶ ἐκείνων.

— Ἄς ὑποθέσωμεν λοιπὸν, εἶπεν ἐκτείνας τὸν στιβαρόν του βραχίονα καὶ κλειστοὺς μὲν κρατῶν ὅλους τοὺς ἄλλους δακτύλους, ἀνοικτὸν δὲ μόνον τὸν ἀντίχειρα ὅπως δείξῃ τὸ ἀναγκαῖον σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος, ἃς ὑποθέσωμεν ὅτι τὰ παράλια τῆς Γουϊνιάας ἦσαν ἀπὸ ἐδῶ, ὁ δὲ ἄνεμος ἐπνεεν ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐκ διαλειμάτων, ὡς ἂν ὁ παμπόνηρος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος τὸν κρατεῖ εἰς τὸν ἄσκον, πρὸς χρῆσιν ἡμῶν τῶν ναυτῶν πότε μὲν τὸν ἄφινε νὰ φεύγῃ διὰ μέσου τῶν δακτύλων του, ποτὲ δὲ τὸν ἐκλείνει εἰς τὸν ἄσκον μὲ μεγάλην προφύ-

(1) Nightingale ἀγγλιστὶ ὀνομάζεται ἡ ἀηδὼν.